

Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo-oddechowa

**Podręcznik dla studentów
pod redakcją prof. dr. hab. med. Janusza Andresa**

**Polska Rada Resuscytacji
Kraków 2011**

Autorzy

Janusz Andres
Elżbieta Byrska-Maciejasz
Grzegorz Cebula
Edyta Drab
Bartosz Frączek
Paweł Krawczyk
Piotr Maciejasz
Teresa Sokołowska-Kozub

© Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2011

Publikacja została oparta na oryginalnych tekstach dostarczonych przez autorów poszczególnych rozdziałów i w związku z tym wydawca nie bierze odpowiedzialności za treść merytoryczną podręcznika.

Wydanie III (zgodne z Wytycznymi 2010 Europejskiej i Polskiej Rady Resuscytacji)

Wydawca

Polska Rada Resuscytacji
www.prc.krakow.pl

Adres do korespondencji

Polska Rada Resuscytacji
ul. Radziwiłłowska 4, 31-026 Kraków
tel. +48 12 446 69 71
fax +48 12 446 69 72
biuro@prc.krakow.pl
www.prc.krakow.pl

ISBN 978-83-89610-12-6

Spis treści

Przedmowa do trzeciego wydania	4
Rozdział 1 Pierwsza pomoc	5
Rozdział 2 Resuscytacja: uwagi ogólne, życie, umieranie, śmierć	16
Rozdział 3 Nagłe zatrzymanie krążenia – NZK	20
Rozdział 4 Zapobieganie występowaniu zatrzymaniu krążenia. Schemat oceny ABCDE	23
Rozdział 5 Układ oddechowy	29
Rozdział 6 Podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dorosłych (BLS) oraz zastosowanie automatycznych defibrylatorów zewnętrznych AED	33
Rozdział 7 Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u dorosłych i uniwersalny algorytm ALS (Advanced Life Support)	50
Rozdział 8 Defibrylacja	67
Rozdział 9 Drogi podawania leków	73
Rozdział 10 Farmakoterapia w nagłym zatrzymaniu krążenia	76
Rozdział 11 Zaburzenia rytmu serca	82
Rozdział 12 Leczenie pacjenta po przywróceniu krążenia – syndrom poresuscytacyjny	100
Rozdział 13 Wstępne postępowanie w Ostrych Zespołach Wieńcowych (OZW)	108
Rozdział 14 Zatrzymanie krążenia w sytuacjach szczególnych	117
Rozdział 15 Postępowanie z pacjentem urazowym w opiece przedszpitalnej	129
Rozdział 16 Rozpoznawanie i postępowanie z dzieckiem w stanie zagrożenia życia. Charakterystyka pacjenta pediatrycznego	140
Rozdział 17 Podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dzieci	155
Rozdział 18 Zaawansowane zabiegi i specjalistyczne procedury resuscytacyjne u dzieci	166
Rozdział 19 Resuscytacja noworodka	198
Rozdział 20 Zasady nauczania resuscytacji	208
Rozdział 21 Etyka resuscytacji oraz problemy końca życia	216

Przedmowa do trzeciego wydania

Szanowni Państwo

Już po raz trzeci w ciągu ostatnich dziesięciu lat mam przyjemność poinformować Państwa o wznowieniu wydania Podręcznika „Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo-oddechowa”. Od pierwszego wydania w roku 2000 wiedza na temat resuscytacji i pierwszej pomocy znacznie się wzbogaciła, co można prześledzić porównując Wytyczne Resuscytacji z 2000, 2005 i aktualne z roku 2010 dostępne w wersji elektronicznej oraz książkowej poprzez stronę Polskiej Rady Resuscytacji www.prc.krakow.pl

Tak jak w poprzednich wydaniach, Autorzy tego Podręcznika to doświadczeni nauczyciele akademicy, a większość z nich to edukatorzy i instruktorzy Europejskiej i Polskiej Rady Resuscytacji. Aktualne wydanie jest znacznie rozszerzone tematycznie i objętościowo w porównaniu z poprzednimi i uwzględnia wszystkie aktualne zagadnienia pierwszej pomocy i resuscytacji krążeniowo-oddechowej dorosłych, dzieci i noworodków. Nowe elementy, poza aktualizacją podstawowych zagadnień poruszanych w poprzednich wydaniach, to głównie rozdziały dotyczące: pierwszej pomocy, zapobiegania nagłemu zatrzymaniu krążenia – co jest istotne zarówno w opiece przedszpitalnej jak i wewnątrzszpitalnej, nowoczesnemu podejściu do defibrylacji i farmakoterapii z drogami podawania leków oraz leczeniu zespołu objawów po nagłym zatrzymaniu krążenia z hipotermią terapeutyczną włącznie. Rozdziały dotyczące dzieci i noworodków jeszcze nigdy nie były tak kompleksowo i kompetentnie przedstawione.

Dziękuję serdecznie Pani Dr med. Teresie Sokołowskiej-Kozub za trud koordynacji tworzenia i wydania tego obszernego Podręcznika, który, jestem tego pewien, będzie cieszył się dużym zainteresowaniem nie tylko wśród studentów, gdyż jest to unikalne i dobrze opracowane kompendium wiedzy opartej zarówno na bogatym doświadczeniu dydaktycznym, jak i pracy redakcyjnej Pani Doktor przy poprzednich wydaniach tego Podręcznika.

Prof. dr hab. med. Janusz Andres
Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii UJCM
Polska Rada Resuscytacji
msandres@cyf-kr.edu.pl